

De genormaliseerde ambtenaar

De invoering van de Wnra bij de sector gemeenten

paul.dubois@vng.nl

Aan de orde komen:

- Achtergrond en uitgangpunten van de Wnra
- De nieuwe Ambtenarenwet
- Wat gaat er veranderen?
- De cao voor gemeente-ambtenaren
- .....

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

- Initiatiefwetsvoorstel van D66 en CDA (nov. 2010 – nov. 2016)
- Sluitstuk van discussie over uitzonderingspositie ambtenaar
- Essentie: ‘knip’ tussen ambtelijke status en rechtspositie
- Private arbeidsrecht ook van toepassing op arbeidsrelatie met (de meeste!) ambtenaren.
- Ingangsdatum **1 januari 2020**

Wnra

- Bevat een nieuwe Ambtenarenwet (Aw 2017) en wijzigt een beperkt aantal andere wetten.
- Niet van toepassing op politie, defensie, rechterlijke macht
- Werknemers openbaar onderwijs verliezen ambtenarenstatus
- Werknemers van organisaties die overheidstaken uitvoeren worden ambtenaar (bijv. NB en UWV)
- In de loop van 2019 verschenen: Aanpassingswet Wnra en Uitvoeringsbesluit Aw 2017

Uitgangspunten Wnra

- Ambtenaar blijft ambtenaar
- Huidige ambtenarenstatus (geregeld in Aw 1929 en rechtspositieregelingen) wordt 'opgeknipt' in:
  - ❖ **Rechtspositie & arbeidsvoorwaarden** (BW en cao) én
  - ❖ **ambtelijke status** (Aw 2017)
- Rechtspositie ambtenaar wordt op dezelfde privaatrechtelijke leest geschoeid als die van de werknemer;
- Wetgever gaat over de bijzondere kenmerken van het ambtenaarschap,
- Sociale partners aan de cao-tafel gaan over de arbeidsvoorwaarden.

Ambtenarenwet 2017

Regelt:

- Wie ambtenaar is (arbeidsovereenkomst met overheids-werkgever) [art. 1](#)
- Wie overheidswerkgever zijn; o.a. rijk, gemeenten, provincies en waterschappen [art. 2](#)
- Rechten en plichten van werkgever en ambtenaar die de ‘[ambtelijke status](#)’ bepalen (o.a. integriteit, eed/belofte, beperking grondrechten) [art. 4 t/m 13](#)
- En bevat overgangsbepalingen (individueel en collectief) [art. 14 t/m 17](#)

Privaat Arbeidsrecht

- Rechtsverhouding tussen ambtenaar en overheidswerkgever wordt straks niet alleen beheerst door de bepalingen over de **arbeidsovereenkomst** (boek 7 titel 10 BW), maar ook door de regels en beginselen van het **vermogensrecht** (boek 3 BW) en vooral het **contractenrecht** (boek 6 BW)
- Bestuursrecht (Awb, bezwaar & beroep) niet langer van toepassing op rechtspositie ambtenaren.

Ontslagrecht

Geen eenzijdig ontslag meer mogelijk.

- Onvrijwillig ontslag (zonder instemming werknemer) alleen na **preventieve ontslagtoets**; 'toestemming' van UWV of 'ontbinding' door kantonrechter
- Toets 'redelijke grond' in artikel 7:669 BW
- **Transitievergoeding** vervangt deels bovenwettelijke WW

Nieuw is ook:

- Proeftijd (max 2 maanden)
- Aanzegplicht werkgever (arb ovk bepaalde tijd)

De verschillen op een rij

	Ambtenaar	Werknemer
Basis arbeidsverhouding	Eenzijdige aanstelling	Tweezijdige arbeidsovereenkomst
Rechtspositie	Aw + CARUWO/CAP/SAW	BW + CAO .....
Geschilbeslechting	Bezwaar en beroep (Awb), bestuursrechter	Interne/ sectorprocedure Burgerlijk procesrecht kantontrechter
Ontslag	Semi gesloten stelsel ontslaggronden; repressieve toets	(Semi) gesloten stelsel ontslaggronden; preventieve toets
Arbeidsvoorwaarden- overleg	Georganiseerd overleg met overeenstemming en meerderheidsvereiste; vaststellingsbesluit rechtspositieregeling	Wet cao en Wet AVV met vrije partner- en onderwerpkeuze (contractenrecht); directe doorwerking CAO

Uitgangspunten Cao Gemeenten

- ‘Een op een-omzetting’ van de CAR UWVO naar een cao tekst die past binnen geldende wet- en regelgeving (BW-proof).
- Geen wijziging arbeidsvoorwaarden
- Geen herhaling van wet en regelgeving in cao
- Tekst is modern, begrijpelijk en herkenbaar en ‘spreekt voor zich’; geen nadere toelichting
- Omzetting en wijzigingen herleidbaar d.m.v. transponeringstabel

Collectieve arbeidsovereenkomst

Overgangsrecht Aw 2017 en binding aan cao

- 2 cao's en 2 werkgeversverenigingen voor gemeentelijke sector, **Cao Gemeenten** en **Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties**
- Beide (nagenoeg identieke) cao's hebben een **standaard karakter**
- Beide cao's worden **niet algemeen verbindend** verklaard

Wat niet in de cao's terug komt

- Aanstelling in algemene dienst
- Regels voor ontslag
- Disciplinaire maatregelen

“nieuw” in de cao’s

- Dispensatieregeling [artikel 1.3](#)
- Hardheidsclausule [artikel 1.7](#)
- Cao ontslagcommissie (reorganisatie) [artikel 9.15](#)
- Geschillenregeling (fuwa, sociaal plan en vwnw-traject) [artikel 11.5](#)
- GO wordt LO [artikel 12.1 t/m 3](#)
- Werkgeversbijdrage [artikel 12.7](#)

Wat ons verder nog bezig hield en houdt

- Arbeidsovereenkomst en **incorporatie**
- **Personeelshandboek**: bevat lokale invulling (uitwerking) van cao-bepalingen, regelingen met OR, regelingen o.g.v. instructiebevoegdheid werkgever, praktische zaken .....
- Eenzijdig **wijzigingsbeding**
- Wel/geen arbeidsovereenkomst voor ‘zittende medewerkers’
- .....en wat als een medewerker niet tekent?
- Speciale gevallen: onbezoldigd ambtenaar, Babs .....

Meer informatie

- Wnra-toolkit op www.vng.nl
- www.wnra.nl

- **Heeft u nog vragen?**